

Mykhaylov Anrey,
Doctor of Economics, Professor
Sumy National Agrarian University (Ukraine, Sumy)
Kapinos Nataliia,
Ph.D., Senior Lecturer
Sumy National Agrarian University
Golovach Tetiana
Student
Sumy National Agrarian University

MANAGEMENT OF LAND RESOURCES UNDER CONDITIONS OF TERRITORIAL COMMUNITIES

Михайлов А.М.,
доктор економічних наук, професор
Сумський національний аграрний університет
Капінос Н.О.,
кандидат економічних наук, старший викладач
Сумський національний аграрний університет
Головач Т.О.
студентка
Сумський національний аграрний університет

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В УМОВАХ ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Abstract. *The article deals with the theoretical aspects of land management in the context of the reform of decentralization of power. The concept of land management of the united territorial communities in the conditions of decentralization of power is disclosed. Land management in this context is today an important theoretical and methodological problem at different levels of government. The main reasons for land disposition of territorial communities that were created are considered.*

Key words: *land resources, land management, integrated territorial communities, decentralization.*

Анотатція. *У статті розглянуто теоретичні аспекти управління земельними ресурсами в умовах реформи децентралізації влади. Розкрито поняття управління земельними ресурсами об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації влади. Управління земельними ресурсами в даному контексті сьогодні є важливою теоретико-методологічною проблемою на різних рівнях управління. Розглянуто основні причини розпорядження землями територіальних громад, які були створені.*

Ключові слова: *земельні ресурси, управління земельними ресурсами, об'єднані територіальні громади, децентралізація.*

Проблема управління земельними ресурсами завжди була актуальною, оскільки земля є основою будь-якого виробництва. Правда, якщо в несільськогосподарській сфері землі відводиться пасивна, другорядна роль, то в сільськогосподарському і лісовому господарстві вона виступає головним засобом виробництва. Це й свідчить про велике її значення.

Земля має й інші особливості, які відрізняють її від інших засобів виробництва: 1) земля – продукт природи; 2) просторова обмеженість; 3)

постійність місця розташування; 4) правильне використання землі в сільському господарстві супроводжується зростанням її родючості і продуктивності тощо [1].

На жаль, в Україні земля як чинник добробуту і зростання, як природний ресурс досі залишається недооціненою. Особливо значущими постають питання землекористування в умовах децентралізації влади України. Це пов'язано з управлінням земельними ресурсами на сучасному етапі земельної реформи, яка відбувається в країні при практично безконтрольному становленні ринкових відносин у земельній сфері, суперечливості земельного законодавства. Виникає небезпека втратити земельні території як соціально-культурне, екологічне, економічне й політичне надбання [2].

Здійснювана в Україні реформа адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування шляхом децентралізації влади і розширення місцевого самоврядування на основі добровільного об'єднання територіальних громад охоплює всі сфери життєдіяльності територіальних громад, включаючи й планування територій та використання земель з огляду на їх функціональне призначення як головного засобу виробництва у сільському і лісовому господарстві, просторового територіального базису, об'єкта природи і основи формування національної екологічної мережі [3].

Реформа децентралізації передбачає створення нової ланки в системі адміністративного устрою в Україні шляхом запровадження нової адміністративно-територіальної одиниці – об'єднаної територіальної громади (ОТГ). Вони утворюються внаслідок добровільного об'єднання суміжних територіальних громад, сіл, селищ, міст та відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [4]. Добровільне об'єднання дозволяє органам місцевого самоврядування отримати нові повноваження та ресурси, які раніше мали міста обласного значення.

Одним з основних завдань реформи децентралізації є посилення ролі ОТГ із наданням їм права самим розпоряджатися землями, котрі перебувають як у межах населених пунктів, так і поза ними [1].

Так в умовах децентралізації ОТГ набувають додаткові прав в галузі землеустрою, таких як: розпорядження землями державної власності, передача земельних ділянок державної власності у власність громадян та юридичних осіб; зміни цільового призначення земельних ділянок приватної власності; продаж громадянам і юридичним особам земельних ділянок державної та комунальної власності для потреб, визначених Земельним кодексом України; вилучення для суспільних та інших потреб земельних ділянок із земель державної та комунальної власності.

Розширення прав ОТГ на розпорядження земельними ресурсами має як позитивні так негативні сторони. З одного боку, розширення прав надає територіальним громадам самостійності в розпорядженні та використанні земельних ресурсів. З іншого боку, на даному етапі проведення реформи децентралізації існує проблема неврегульованості законодавчої бази.

Земельні ресурси являються одним із основних видів прибутку для новостворених ОТГ. В цьому контексті питання управління земельними ресурсами набуває важливого значення. На сьогодні назріла невідкладна

необхідність розробити і прийняти на законодавчому рівні нову сучасну ідеологію державної земельної політики, виробити нові підходи до управління земельними ресурсами, створити систему публічного управління земельними ресурсами за європейськими чи кращими світовими стандартами, особливо увагу приділивши управлінню землями сільськогосподарського призначення.

Удосконалення управління земельними ресурсами, і особливо землями сільськогосподарського призначення, наразі є нагальною необхідністю для збереження насамперед селян і села [5]. Для цього потрібно забезпечити підвищення ефективності використання земель та прибутковості галузі сільського господарства загалом, а це можливо лише за правильного управління сільськогосподарським виробництвом, особливо в аспекті управління земельними ресурсами, організації різних форм господарювання.

Література:

1. Таратула Р. Б., Ковтуняк І. Теоретичні аспекти управління земельними ресурсами територіальних громад. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Вип. 16 частина 2 С. 121-124.
2. Малоокий В.А. Територіальні аспекти дослідження управління земельними ресурсами територіальних громад URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua>. (дата звернення 22. 10. 2019 р.)
3. Ущиповська О. Правові форми планування земель в умовах об'єднання територіальних громад в Україні. Земельне право. 2018. № 3. С. 68-73.
4. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закону України від 5 лют. 2015 р. № 157-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19> (дата звернення 22. 10. 2019 р.)
5. Богіра М.С. Шляхи удосконалення системи управління земельними ресурсами в сільському господарстві. Збалансоване природокористування. 2018. № 1. С. 130-134